

efter det ærede Medlems Mening ikke noget ondt i, at man sagde til Arbejdere og Arbejdsgivere i Industrien: I skulle finde jer i, at vi lave en Domstol, som skal fastsætte Arbejdslønnen. Jeg vil indrømme, at der ikke herved er den mindste Fare for Arbejdsgiverne rent praktisk set, men teoretisk set er det nok muligt, at Arbejdsgiverne alligevel ville sige: Vi ville ikke lade os diktere af nogen Domstol, hvilken Arbejds løn vi skulle betale, thi hvis denne Domstol kommer til det Resultat, at vi skulle betale en Arbejds løn, der er højere, end vi mene at kunne staa os ved, er der ingen, der kan tvinge os til at sætte Arbejder i Gang til en Pris, der er højere end den, vi virkelig kunne betale for dette Arbejde. Paa samme Maade synes jeg, at Arbejderne maa have Lov til selv at bestemme, for hvilken Pris de ville sælge deres Arbejds kraft. Jeg synes; det var lidt ejendommeligt, at man til at begynde med, naar man skulde til at støtte Arbejderne, siger: Vi maa først have et Organ, ved Hjælp af hvilket vi — altsaa ikke Arbejderne, men vi, der have Magten i Øjeblikket, Regerings myndigheden — kunne fastsætte Arbejds lønnen. Men selv om man fik det, er det afgjort, at man ikke vil undgaa Arbejds løsheden. Det er ganske vist meget lidet demokratisk, meget lidet frisindet at ville afskære Arbejdernes Klasse den samme Adgang til ved Hjælp af egne Kræfter at gaa fremad som alle de øvrige Samfundsklasser. De hævde Retten dertil for sig og have bestandig hævdet denne Ret.

Naar det ærede Medlem anførte et Eksempel, som skulde bevise, at Arbejdernes Krav paa højere Løn var Skyld i Arbejds løshed, maa jeg spørge: Tror det ærede Medlem, at Grunden til, at man Landet over i Landbruget og ogsaa i Industrien — men jeg skal kun se hen til Landbruget — har anskaffet sig Maskiner: Tærskemaskiner, Høstmaskiner, Slaamaskiner osv., er den, at der er blevet krævet en saa høj Arbejds løn, at det var absolut nødvendigt at anvende Maskiner? Nej, man har anskaffet disse Maskiner, fordi deres Anvendelse var billigere end den Arbejds kraft, man havde, og fordi de forcerede Arbejdet og derved gjorde dobbelt Nytte, og man har i Industrien anskaffet og anskaffer dagligdags ny Maskiner, fordi man ser sin Fordel derved. Jeg er ganske overbevist om, at den Dag, Bladudgiverne se deres Fordel ved at have en Stereotypingsanstalt, vilde det lidet nytte, hvad Typograferne vilde arbejde for. Man kunde

maaske tænke sig et Tilbud saa lavt, at man lod sig friste, men man vilde sikkert tage det Hensyn, at denne Anstalt kan levere til 100 Blade det samme for den samme Pris, for hvilken ellers een Mand kan levere til hvert enkelt Blad, og saa kan ingen Typograf konkurrere. Naar en Mand sætter og det bliver stereotyperet og sendt ud til 100 Blade, er det sikkert, at det Arbejde gøres saa billigt, at det vil være ganske umuligt at tænke sig nogen Maade, paa hvilken 100 Blade kunde paa hvert Sted have en Typograf staaende, der gør det samme Arbejde. Den Slags Ting kan man ikke anvende som Bevis. For mig staaar det heller ikke saaledes, at Typograferne ere saa overordentlig vellønnede Mennesker. Der er vist nogle Bladsættere, som have en ganske god Løn, men saa have de ganske vist ogsaa et ret strengt Arbejde, som for Hovedstadsbladens Vedkommende mest maa gøres om Natten. Men for øvrigt ere Typograferne Landet over efter de Lønninger, jeg kender — deres Minimalløn er, saa vidt jeg ved, omkring 20 Kr. pr. Uge — ikke særlig velstillede. Jeg tror ikke, det er af den Grund, Bladudgiverne ere gaaede til deres Stereotypingsanstalt, eller at man fremtidig vil undlade at benytte Maskiner, naar Arbejderne ikke ville arbejde for den Løn, de hidtil have haft. Saa snart det betaler sig, ville Arbejdsgiverne benytte Maskiner, og det kan man selvfølgelig ikke fortænke de enkelte Arbejdsgivere i.

Maatte jeg blot gøre en Bemærkning til det ærede Medlem for Odense (Nanke), som paastod, at Fagforeningerne i Odder fik ingen Understøttelse til deres arbejdsløse, og at det samme var Tilfældet i Korsør. Dette er ikke sandt. For saa vidt det drejer sig om Bagere, Bogbindere, Bødkere, Drejere, Formere, Handskemagere, Kæretmagere, Kedel- og Maskinpassere, Sadelmagere og Tapetsere, Smede og Maskinarbejdere, Snedkere eller Typografer, have de arbejdsløse faaet den samme Understøttelse paa disse Steder, som deres Kammerater paa andre Steder.

Maa jeg saa til Slutning gøre den Bemærkning, at vi kunne maaske slaa fast som Resultat af denne Forhandling, at det nu er erklæret fra Flertallets Side, at man ønsker ret hurtigt at faa en Løsning, hvorved man kan yde en Understøttelse fra Statens Side til de fri Fattiggasser. Naar man vil gøre dette som permanent Foranstaltning og oven i Købet vil have som det ærede Medlem for Søby fremhævede, at disse fri Fattiggasser skulle løse